

1929-02-27

AFSENDER

Ellen Sawyer

MODTAGER

Louise Brønsted

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Mag. er Magisteren, Johannes

Nicolaus Brønsted.

"Det lille nye Hjem i Vanløse": Det er sandsynligvis et af Louise Brønstedes børn, som har bosat sig i Vanløse.

Bessa er formodentlig Bedstemor; altså Ellen Sawyer. Lille er Matilda Jungstedt, Ellen Sawyers barnebarn, som boede i Stockholm.

Omtalte personer:

Bodild Branner

Thora Branner

Wilhelm Branner

Alhed Marie Brønsted

Ellen Brønsted

Else Birgitte Brønsted

Johannes Nicolaus Brønsted

Peter Oluf Brønsted

Esben Hansen

Harald Høffding

Matilda Jungstedt

Drude Jørgensen

- Krarup, læge

Adolph Larsen

Alhed Larsen

Andreas Larsen

Elena Larsen

Johan Larsen

Johanne Christine Larsen

Johannes Larsen

Thøger Larsen

Christine Mackie

Elisabeth Mackie

Maurice Maeterlinck

Arnold Olsen

Hans Olsen

Otto Emil Paludan

Kirstine -, pige i huset hos Hempel

Syberg

Hempel Syberg

- Vester
- Vesterdal
Laura Warberg

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB3777

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Gave til Østfyns Museer fra en
efterkommer af Louise Brønsted

DOKUMENTINDHOLD

Kulden og sneen gør alt besværligt. Ellen Sawyers klaverelever er nu samlet i ét hjem i hver region.

Det er et år siden, at Louise Brønsted blev syg.

Man forvinder ikke lige tabet af kære mennesker som Paludan/Pallam, Laura Warberg og Alhed Larsen. Det var godt, at Paludan bevarede Warberg-familiens hjem.

Christine og Elisabeth/Putte Mackie har det vist ikke nemt sammen.

Dejligt, at både Louise og Ellen har et nært forhold til børnene. Ellen bliver glad, når hun tænker på Lille/Matilda Jungstedt.

Johan/Lysse Larsen er blevet gift. Er det mon godt?

Johannes Larsen har haft et godt salg, og det er fint, hvis han så kommer på fode igen.

Det var godt, at Hempel Syberg døde, for han havde ikke længere noget ud af livet. Kirstine var helt knust. Thora Branner kom med besvær (vejret) til Fyn, og hun og Ellen tog til begravelse i Odense samt derfra til Heden, hvor jordfæstelsen fandt sted. Efter denne var der middag i forsamlingshuset.

Thora og Ellen har også været til middag hos Drude Vesterdal. Professor Vesterdal havde skrevet et digt til Hempel Syberg.

Ellen har købt et vægur. Der er dejligt lunt i stuen, hvor hun og katten opholder sig. Ellen er glad for at læse Termitternes Liv og hun genlæser andre gode bøger.

TRANSSKRIFTION

27/2-29

Kæreste Lugge!

Hvor er det dog længe siden, jeg har skrevet til dig! Det har været saadan en oprevet Tid, - og denne infame Kulde gør, at man føler hele Tilværelsen som en slags Krigstilstand, hvor man lever saa at sige fra Haanden og i Munden. Jeg mener, alting er saa besværligt, at man ikke kan overkomme andet end lige holde det gaaende. Du aner ikke hvad det er for et Mas at passe Eleverne. Cycling er udelukket, - Vejene er enten fulde af Sne el. glatte som et Spejl Jeg maa til dem pr. Rutebil, Tog og til Fods, - men mange Dage har de jo heller ikke kunnet gaa saa det har været en meget mager Tid Nu har jeg faaet en Del af det organiseret saadan, at Eleverne samles fra et Distrikt og spiller alle paa ["paa" overstreget] i et Hjem, - saa nu gaar det nogenlunde. Sikken en Vinter, - den er sandelig "gammeldags". Folk har i mange Aar klaget over Mangel paa gammeldags Vinter. Jeg holder nu alligevel paa de moderne. Jeg hader Sneen. Det er

slet ikke kønt i mine Øjne, som desuden ikke kan taale det. Men vi er da raske her. Nu har vi alle haft en Omgang, - først jeg, - saa Junge og Agraren. - Gud ved hvordan I har det? Jeg længes meget efter at høre fra dig. Har I haft mere Influenza end Puf? Det er jo et vidunder hvis I ikke blev smittede. Du selv, lille gode Lugge?? Nu er det lige et Aar siden, du blev syg. Det var paa Mag. Fødselsdag. Og Februar er saadan en styg Maaned. Saa du kan forstaa, jeg længes efter Brev fra dig.

Hvor er der sket meget. Vores kære Pallam! Det hører til det som ikke forvindes. Ligesom da vi mistede Mor, Alhed og Thøger. Tilværelsen har faaet en Skygge, som ikke svinder bort igen Og Erikshaab tog han med sig, kan man sige. Nu maa vi kun være taknemmelige mod ham, at han bevarede det som Hjem for os de mange, mange Aar. - Det er forbi. Men Lugge, - Aaen og Engene har vi endnu og alt det dernede er mere levende for os ["for os" indsat over linjen] end noget andet Sted paa Jorden, og "hjem" vil det nok altid blive ved med at være for os, selv om det nu er kun ["kun" indsat over linjen] befolket af Minder. Men lad os ikke sige "kun", - for tænk, om vi ikke havde dem.

Mornine har jo nok fortalt dig alt, om de Dage. Hvordan gaar det stakkels Mornine Hvor var hun langt nede. Hun har det nu ogsaa fattigt paa mere end en Maade. Gid hun dog kunde faa nogen rigtig Glæde af

2)

Putte. Jeg synes ikke de havde det særlig godt sammen. Mornine var irriteret af hende, synes jeg. Det er godt at Morninge hygger sig i sin lille Stue. Har man bare et Sted, hvor man kan hygge sig, saa har man dog noget. Men Lugge, - vi som altid kan skaffe os en Glæde ved at tænke paa vore Børn, hvor har vi dog meget dèr! Jeg tænker mig, at du har megen glæde af det lille nye Hjem i Vanløse. Og om der kunde blive Udvej til et lille Barnebarn - saa er det nu noget af det dejligste. - Jeg maa mindes Lille, som i Julen sagde: når jeg tittar på Bessa, så blir jag så glad". Jeg "tittar" paa Lille, selv om jeg ikke ser hende.

Og Lysse, som er gift! Junge fik det at vide gennem Esben Hansen! Mon vi skal lykønske, el. hvordan? Og hvorhen? Noget glimrende "Parti" er det jo ikke for Bimse, men hun er maaske Mand for at klare det for to. Esben sagde ogsaa til Junge (i Telefonen) at Las's Udstilling var gaaet udmærket og at de syntes at øjne Vej ud af Uføret for Las. Det er da dejligt. Det havde vi egentlig slet ikke Indtryk af fra Aviserne - vi har set meget lidt om Salg, - men hans Berømmelse er da mere fastslaaet end nogensinde før.

Og gamle Onkel Syberg. Her kan man virkelig for en Gangs Skyld at "det var godt," - for han var færdig med at leve og pintes bare af det. Men hvor var det rørende at se Kirstines Sorg. Hun var helt knust. Han laa jo hjemme

lige til Aftenen før Begravelsen, - og Kirstine var ved ham hele Tiden. Den sidste Søndag satte hun sig ind og læste Prædikenen over ham "saadan som vi nu altid har gjort i de sidste Aar" sagde hun. Synes du ikke der er noget uendelig rørende ved det? Der var nu meget oprigtig Sorg over ham mellem dem, som han arbejdede med. Arbejdet var jo hans Liv og de, han arbejdede sammen med fik det bedste i ham. Tutte er her jo endnu, - det bliver vel ikke saa nemt for hende at komme hjem. Der er jo ogsaa meget at ordne. Hun kom herved den Søndag da Kirstine læste Prædikenen. Det var en forrygende Snestorm og jeg havde helt opgivet hende og mente ikke, der gik Tog. Men sandelig ved 1 Tiden kom der et og Tutte med det. Hun maatte skovles herind. Der laa en Drive foran Døren lige op til Taget. - Vi

3) havde en yndig Dag med Tutte. Jeg havde varmt og yndigt i min Stue og Boeuf og Kræmmerhuse med Flødeskum og en Flaske Rødvind i Kakkelovnskroen. Junge kom over til Kaffe og vi røg og snakkede. Et Øre af. Der gik ikke flere Tog, saa Tutte maatte blive om Natten. Mit lille Gæstekammer er just ikke lunt, men vi slæbte alle Sengeklæderne ned til Kakkelovnen et Par Timer og m. Varmedunk til Hjælp tror jeg ikke hun frøs ret meget. Om Mandagen var der saa tilsat med Sne, at jeg ikke kunde tage ud, saa vi havde en yndig Formiddag og da Toget endelig gik Kl 4 1/2 tog jeg med Tutte ud til Odense, saa hun kunde have en af sine egne. (Wilhelm og Bodiuld var rejst til Korsør, men maatte vende om). Vi kom saa ud tidsnok til at være med til den lille Højtidelighed nede i Forhalden inden han blev ført hen i Kirken, og jeg var sammen med Tutte og Kirstine om Aftenen og laa hos Drude. Saa var det ogsaa rart at jeg kunde være der den Form. Trods Vejret var Kirken alligevel fuld og en 7-8 Biler kørte med til Heden. Lugge, det var da vi kørte ind i de hjemlige Egne, at det trods alt er "hjemme" endnu og altid vil være det Men hvor var det koldt. Og hvor det gjorde godt med Middagen paa Forsamlingshuset bagefter. Onkel Syberg havde selv bestemt, at alle dem som var med i Heden skulde med til Middagen. Det var hyggeligt og harmonisk, - mange kunne Mindetaler og Tutte takkede pænt tilsidst for al Deltagelsen.

I Søndags var Junge og jeg bedt ud til Drude. Det var Professoren (Dr. Vesterdal) som vilde feste for os. Tutte og gl. Vesters var Gæsterne Det var en yndig og festlig Aften, - Junge var saadan oppe, - det var dejligt at se. - Lugge, - vi er jo saadan en lille Smule spændte paa om vi saa skal arve noget efter O.S. I Aarene har vi saadan regnet lidt med de Penge. - Tutte har ikke mælet et Ord om det, - og man kan da ikke spørge. Junge og jeg tror, det er ligesaa stille gaaet ind - ellers havde hun da sagt det. - Naa, vi klarer det jo nok alligevel. Takket være vores gode Pallam har vi jo nu lidt i

Reserve. Du kan nok bruge dine, naar I skal til at udstyre Institutet.

Lugge, jeg har begaaet en Flothed, som jeg nyder: Du ved, at jeg aldrig vidste, hvad

4) Klokken var, da mine Lommeure aldrig gaar bestemt. Saa kom det pludselig over mig at jeg vilde have et Ur, som gik rigtigt, jeg gik ud og købte et, som Køkkenuret paa Gelskov. (Hvem trak for Resten det op?) Nu har Urmager Olsen været oppe og hænge det op, - over Døren ind til Dagligstuen. Det skal kun trækkes op en Gang om Ugen. Hvor jeg nyder det. Det er saa levende i Stuen og jeg synes det ser saa pænt ud. Jeg gav ham Kaffe af bare Glæde, - som han belønnede med at sidde og snakke en hel Time!!! Selv om det er koldt ude - 17° i Nat - saa er der varmt herinde - jeg synes min Stue er saa lun i Vinter. Jeg har for det meste lukket ind til Dagligstuen og lille Mis og jeg hygger os her. Desværre er de Herre Katte i Omegnen begyndt at interessere sig for den. I Eft. har der i Timevis siddet en stor Slambert af en Kat oppe i mit Kirsebærtræ og stirret herind. Lille Mis er fuld af Dyd. Bare det maa vare rigtig længe! Lugge, - jeg har saadan nydt at læse "Termitternes Liv", som du gav Junge til Jul. Jeg synes den er endnu bedre end "Biernes Liv" som jeg selv har paa Engelsk. Det er navnlig hans Filosofi, - hans Livssyn, som jeg synes er saa gribende, - saa storslaaet. Den er saa kosmisk, - ligesom Thøgers Digtning og Tankegang. Men dog meget forskellig, - Thøger fornam i høj Grad Tilværelsen og Nuet, - tog imod det med Tak og med Tro og Tillid. Men Maeterlinck river og slider med Tænder og Negle i Livets Gaader. Men ["Men" overstreget] Aldrig har jeg - synes jeg - set Gaaderne opstillet mere klart og direkte og gaadefulde, end han gør det. Jeg er blevet saa oprasket af at læse den Bog, at jeg læser alle mine fornuftige Bøger om igen, - Høffding især. - Det er dejligt at sidde og læse om Aftenen, bare man ikke saa let blev søvnig i Øjnene. Jeg sender dig et lille Digt, som Professoren skrev i Anl. af Onkel Sybergs Død. Han var hans Læge tilsidst, da gl. Dr. Krarup jo døde. Jeg synes det er saa smukt. Vil du ikke sende mig det igen.

Naa, nu nok for denne Gang. Hils dem nu allesammen og skriv snart til din Elle

Om Kulden vil jeg endnu kun bemærke, at naar jeg staar i Køkkenet og vadsker op saa fryser Vidskestykket stivt midt i Processen!

Du maa godt lade være med at sende Digtet, jeg har skrevet det af.

24½ - 29

Kæreste Lasse!

Kvor er det dog lange siden, j har skrevet
til dig! Det har været kaadan en oplevelse til,
- og denne inferne kulde og, at man feler
helt Tilværelsen som en Slags Krip tilstand, har
man lever saa at sige fra Kaaden af i hunder
j mener, alting er saa besværligt, at man
ikke kan overkomme andet end lige holde det
jaende. Du aner ikke hvad det er for et mas
at passe Eleverne. Lydning er udelukkelse, - Vigen
er enten fulde af sine gl. glatte som et Spejl
j saa til dem for. Rubelil, Tog og til Fods,
- men mange dage har de jo heller ikke kunnet
gaa, saa det har været en meget snæver Tid
nu har j faaet en del af det organiseret
saadan, at Eleverne kanles fra et distrikt
og spiler alle paa i et Hjems - saa nu gaa
det ugentlige. Silken en Vinter - den er
saalet "gammeldags". Fæh har i mange
har klaget over manglen paa gammeldags Vinter
j holden en alljevel paa de moderne. j hade
Pneum. Det er det ikke kint i mine Jone,
som deruden ikke kan taale det. Men er i
da laske her. Nu har vi alle haft en Op-
gang, - først j, - saa Jungs og Lgraven. - End
bed hvordan j har det! j langes meget

BB3777

efter at høre fra dig. Kan I have mere Luft
en og end Prof. det er jo et Vidunder at det
ikke blev bemærket. Du selv, lille gode Luffe??
Nu er det lige et at har viden, der blev ryg. Det
var paa May. Fødselsdag. Og Februar er daad
en stige maaned. Paa du kan forstaa, I
sanger efter Brev fra dig.

Hvor er der det meget. Vores kære Palle!
det hører til det som ikke forvinder. Lige som
der er mistede mor, bedst af Thøger. Tilværelsen
har faaet en Skjæppe, som ikke som en borte, men
Og Tristhed tag kan med sig, kan man sige.

Nu maa vi kun bare taknemmeligt mod
ham, at han bevarede det som Hjerte for os
de mange, mange har. - det er fortid. Men
Luffe, - daen af Luffe har i enden af alle
det derude er mere levende end noget andet
sted paa Jorden, og "Hjerte" vil det nok altid
blive ved med at være for os, selv om det
nu er ^{kun} beboet af minde. Nu lad os ikke
sige "kun", - for sandt, om vi ikke havde den

Momme har jo nok fortalt dig det, om
de dage. Hvordan gaar det stakkels Mamma
hvor var hun langt ude. Men har det nu
opaa faldt paa mere end en Maade. Lidt
nu dag kunde for nogen rigtig Glæde af

2)

Putte. J. synes alle de havde det lavlyt godt
sammen. Mennene var iintet af hende, synes
J. Det er godt at mennene hygger sig i sin
helle stue. Har man bare et sted, hvor man
kan hygge sig, saa har man dog noget. Ingen
Lippe, - is denn altid kan skaffe os en Glæde
ved at tænke paa sine Børn, hvor har vi dog
meget der! J. tænker mig, at du har meget
Glæde af det lille nye Hjem i Vaulper. Og
om du kunde blive hængt til et lille Barneskem,
- saa er det mig noget af det dejlige. - J.
mener minde Lise, som i Tiden sagde: "hvis
jeg tiltar paa Berre, så blir jeg så glad". J.
tillad paa Lise, selv om J. ikke ser hende.

"Og Lyse, som er gift! Hverne fik det
at vide gennem Erben Hansen! Men vi
skal lykønske, el. hvordan? Og hvorhen?
Noget glimrende "Parti" er det jo ikke for Birne
men hun er en ganske mand for at klare det
for to. Erben sagde ogsaa til Hverne (i
Telefonen), at Lars' hedsindretning var ganske
indmærket og at de agter at give sig ud af
Lippen for Las. Det er da dejligt. Det har
is egentlig det lille Tøstykke af fra Livet,
- is har det meget lidt om Salg, - men hans
Beskæftigelse er da mere fastslaaet end uaf-

BE3777

sinde ppe.

Of gamle Oubel Lyk. Her kan man en voldsom
Lij for en Gang Thyd at "det var godt," for
han var færdig med at leve og printes bane
af det. Men hvad var det spænde at se
Kirstines Læg. Hun var helt kunst. Han
læa jo hjemme lige til Aftenen for Be-
grævelsen, - og Kirstine var ved ham hele
Tiden. Den sidste Søndag sætte hun sig
ind og læste Prædiken over ham, "Naadens
som is nu altid har gjort i de sidste
aar" sagde hun. Ligesom der ikke der er
nogen uendelig spænde ved det! Der var
en meget opsigtsfuld Læg over ham mellem
dem, som han arbejdede med. Arbejdet var
jo hans Liv og de han arbejdede sammen
med fik det betydte i ham. Tutte er her
jo endnu, - det bliver vel ikke længe
for hende at komme hjem. Der er jo ogsaa
meget at ordne. Hun kom her med den Søn-
dag da Kirstine læste Prædiken. Det var en
frygende Mestens af J. havde helt opfyldt
hende og mente ikke, der var Tid. Men endelig
ved 1 Tiden kom der et af Talle med
det. Hun maatte skoles hermed. Der læa
en Anne foran den lige op til Taget. - U;

2)

havde en yndig dag med Tutte. J. havde
varmt og yndigt i sin Stue og Bænk og
Kammerstue med Rødder og en Flaske Rød-
vin i Kalkovnskrogen. J. gik hen over til
Køffe og i det af Melbade F. et Lue af. Der var
ikke flere Tager, saa Tutte maatte blive om Hatten.
Med alle Kassekammer er først de Lue
men i dette alle Børgekammer med til Kalk-
over et Par Timer af sin. Varmedrunk til Kalk
tro J. ikke hun for sig meget. Om Mandagen
var der saa tilstede med Lue, at J. ikke kunde
tage ud, saa i havde en yndig Formiddag af
da Tager endda) J. Kalk 4te dag J. med Tutte
ud til Odense, saa hun kunde have en af
sine egne. Wilhelm og Bodild var rejst til Hø-
st, men maatte vende om). Vi kom saa
ud Lidensk til at være med til den lille
Højtidelighed med i Forholdet inden han blev
ført hen i Kirken, og J. var sammen med
Tutte og Kristine om Aftenen af den 10^{de}
Juni. Saa var det ogsaa godt at J. kunde
være der den Form. Tods Vejret var Vinden
altidigvis fuld af en 7-8 Biler kørte med til
Heden. Luff, det var da i kørte ind i
de hyggelige Lue, at J. fornam, at det trods
alt er "hyggelige" endda og altid vil være
det

283777

Men hvor var det kølet. Og hvor det gjorde godt
med Midsagen paa Forsamlingshuset bagefter.
Ondel Pybey havde selv bestemt, at alle dem
der var med i Heden skulde med til Middag.
Det var hyggeligt og harmonisk, - mange kunne
mindetale af Tutte talde paa det her
at deltage her. -

I Søndag var fange af J. best ud til Brude.
Det var Professorer (Dr. Vesterdal) der var
førte for os. Tutte og gl. Vester var Gaetene
det var en yndig og festlig aften, - fange
var laadan oppe, - det er laa de lyt at
se. -

Luffe, - is er jo laadan en lille Punde spætte
paa om is laa skal der noget efter O. P.
I haven har is laadan regnet lidt med de
Børn. - Tutte har alle været et lid ynd
det, - og man kan da alle spise. fange
af J. tror, det er ligesom stille gaaet ind
- eller havde hun da sagt det. - haa,
is bliver det jo nok altynd. Talte bare
vores gode Palleen har is jo nu lidt i
Reserve. Du kan nok bruge dine, naar J
skal til at udtynde Luffe tude.

Luffe, J. har begaaet en Flakke, som
J. nyder: du ved, at J. aldrig vidste, hvad

4/

Skollen var, da mine Lærere aldrig saa
bestemt. Paa kom det pludselig over mig
at j, alde have et hus, som j, sig sig, g
j, ind og købte et, som Koldemærket
paa Tjekket. (Hvem trak for Resten det op?)

Men har homager Olsen været oppe af hæng
det op, - over Spisen ind til Kagekøkken.
det skal kun trækkes op en Gang om Ugen.

Hvor j, nyder det. det er saa levende
i Stuen og j, synes det er saa fint
ud. j, gav ham Kaffee af bare Mælk, som
han bekræftede med at lide af enalle
hel Time!!! Selskabet er holdt inde

17' i hat - saa er det varmt herinde
- j, synes min Stue er saa hyggelig i Vinter.
j, har for det meste lillet ind til Kage-
køkken og lille hus og j, hygger os her.

Derfor er de Herre Kette i Møgen
begyndt at interessere sig for dem. j
eft. har der i Tunesis Riddet en stor
Kambers af en Kat oppe i mit Kasse
borted af stinet herind. Lille hus er
fuld af lyd. Bare det var bare rigtig
lange!

Luffe, j, har saadan nyet at case Terrunt
terner der, som du gav j, unge til "Fut."

85777

4 synes den er endnu bedre end "Børnes Liv".
Seriøst, selv har paa Engelsk. Det er "næst" hans
Filosofi, - hans Livsopgave, som jeg synes er saa groben-
de - saa choklaet. Den er saa kaskisk, - ligesom
Thøgers Belysning af Tankegang. Men dog meget
forskellig, - Thøgers fornuft i saa høj grad Tilværelse
af huet, - tag imod det med Tab og med Tro
og Tildid. Men Maestrich rører og slider
med Tander og hegle i Livets Gaader. Men selv
har jeg - synes jeg - set Gaadernes opstilling mere klart
og direkte og gaadefulde, end han gør det. Jeg
er blevet saa opmærksom af at lare den Bog, at jeg
lære alle mine fornuftige Bøger om igen - Hoffding
især. - det er dejligt at lade og lade om Aftenen
høre man ikke saa let blev spomig i Gjæne.
Jeg sender dig et lille Brev som Professorens
i Ant. af Odel Pyberp. Lad. Han har hans
Løse til det, aa gl. Dr. Kung, ja gode.
Jeg synes det er saa kaskisk. Vel er det
kunde mig det igen.

hva, nu nok for denne Gang. Hils dem
nu alle sammen og chut snart - til
den Elie

Om Mulden vil jeg endnu kun bemærke, at naar
jeg staaer i Høhnen af vadske af saa fjerde Vidske-
stykket stier mig i Noeren!
den maa godt lade være med at lade sig, jeg har skrevet
det af.